

Altner, G. (1991). *Naturvergessenheit*. Darmstadt: Wissenschaftliche Buchgesellschaft.
 Potter, V. R. (1971). *Bioethics, Bridge to the Future*. Englewood Cliffs: Prentice-Hall.

Ivan Cifric

Udo Ernst Simonis (Hrsg.)

ÖKONOMIE UND ÖKOLOGIE

Auswege aus einem Konflikt

C. F. Müller, Heidelberg, (1980) 1994,
 232 str.

Između ekonomskog djelovanja i ekoloških zahtjeva ne postoji zadovoljavajuća harmoničnost. O tom pitanju – problemu ljudskog djelovanja i prirodnih resursa – u povijesti ekonomske misli nalazimo različite odgovore, a posljednjih desetak godina intenzivno se raspravlja o ekološkoj reformi gospodarstva i društva (Immler, 1990), o specifičnim ekološkim pitanjima poduzeća (Hoffmann, 1992) ili profila eko-managementa (Schüle, 1994) sve do »ekološke ekonomije« (Hampicke, 1992). Unatoč različitim pristupima i orijentacijama, nepodijeljeno je mišljenje da odnos ekonomske racionalnosti i ekoloških zahtjeva, osobito izražen u stanju moderne svjetske ekonomije (i nacionalnih ekonomija) posljednjih desetljeća, predstavlja konflikt iz kojega se traže izlazi. Jedni nastoje dati teorijski odgovor o tome što moderno društvo jest i koja su danas njegova najbitnija obilježja, npr: koncept »društva rizika« (Beck, 1986), »društva doživljaja« (Schulze, 1992), »viška vrijednosti« itd; drugi pokušavaju odgovoriti na problem odnosa nestašice prirodnih resursa i proizvodnje; treći nastoje profilirati sustav smanjivanja interesnih konflikata i model intervencije (Prittowitz, 1990) itd. U svakom slučaju odnos ekonomiziranja i ekologiziranja ostaje važna tema mnogih modernih znanosti.

Vjerojatno postoje valjani razlozi kašnjenja ove tematike u našim znanostima pa nije suvišno barem podsjetiti na nju, uz knjigu *Ekonomija i ekologija*. Knjiga je doživjela već sedmo (dopunjeno) izdanje, što svjedoči o teorijskoj i praktičkoj aktualnosti naznačene problematike. I sama knjiga je time postala povijesni dokument kao prva knjiga na njemačkom jeziku koja tematizira povezanosti i konflikte između ekonomije i ekologije i koja je potaknula kasnije diskusije i nastavak razmišljanja i preispitivanja mogućnosti drugačijih djelovanja. Iako su u međuvremenu (od 1980.) porasli znanje i svijest o okolišu, problemi nisu nestali, a nije nestao ni skepticizam. Međutim »stari« problem (dilema) o rastrošnosti resursa i opterećivanja okoliša uglavnom se u ekološkoj politici tretira na jednak način kao i prije, tj. dok nije postala strukturna politika koja integrira različita područja. Povećavanje dimnjaka smanjilo je lokalno zagađenje, ali ne i kisele kiše na širem području! Zato je traženje odgovora u smislu poboljšanja tradicionalne ekološke politike i ekološkog moderniziranja i danas aktualno. Naime, ekonomski sustav i ekološki sustav ne slijede ista pravila: s jedne strane prisutna je prezahtjevnost ekonomskih uvjeta prema ekološkim kapacitetima, a s druge strane prezahtjevnost ekoloških kriterija prema mogućnostima ekonomije.

U sadržajnom pogledu *Ökonomie und Ökologie* tvore četiri dijela, kojima je predgovor i uvod napisao Udo E. Simonis. Prvi dio je prilog Ruedi Müller-Wenka, *Ekološko knjigovodstvo – uvod* (13–29). Tekst predstavlja širi prikaz njegove knjige *Die ökologische Buchhaltung*. Drugi dio je rasprava (razgovori u Kaiserslauternu) o tim problemima pod naslovom *Ekološko bilanciranje i ekonomska djelatnost* (31–102), u kojoj je sudjelovalo desetak autora. Treći dio u knjizi, pod naslovom *Alternativa gospodarskog razvitka – problemska područja, ciljevi i strategije* (103–157), napisali su Christian

